

exekuce a výkonem exekuce, nejsou tyto útraty pohledávkou samostatnou, nýbrž sdílají osud vymáhané hlavní pohledávky, pro kterou byla vedena nepřipustná exekuce.

Čís. 13309.

Za »příslušného duchovního správce« ve smyslu § 12 zákona ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n., nelze pokládati toho, kdo nemá podmínek, jež by ho podle ústavy (československé) církve činily způsobilým, aby byl jmenován farářem nebo pomocným duchovním správcem, třebaže jest církví ustanoven duchovním správcem.

Ten, kdo nemá těchto podmínek, nemůže býti ani platně delegován příslušným duchovním správcem k přijímání slavnostního přivolení ke sňatku.

(Rozh. ze dne 22. února 1934, Rv II 631/32.)

Procesní soud první stolice prohlásil po vyšetření z úřední moci manželství uzavřené mezi Inocencem Č-em a Marií Č-ovou před duchovním správcem Richardem Z-em podle obřadů československé církve, za neplatné bez viny stran. **Důvody:** Jest zjištěno, že pomocný duchovní Richard Z. v době, kdy přijímal od stran manželství konsens, byl sice diecesní radou církve československé v R. dne 12. dubna 1925 vysvěcen na kněze této církve a podle ustanovení diecesní rady ze dne 19. dubna 1925 vykonával v zastoupení administrátora Jana F-a, duchovního správce v S. bohoslužební úkony v K. jako výpomocný kněz pro duchovní správu československé církve v K., ale studia gymnasiální nedokonal, nýbrž absolvoval jen 3 třídy gymnasia v M., 4 třídy měšťanské školy ve S. a učitelský ústav tamtéž, kde vykonal maturitní zkoušku 30. října 1917 a byl ustanoven učitelem obecné školy. Podle § 75 obč. zák. musí manželský konsens býti prohlášen před řádným duchovním správcem nebo jeho zástupcem a podle § 1 zákona ze dne 22. května 1919 čís. 320 sb. z. a n. je ku platnosti manželství zapotřebí kromě ohlášek i slavnostního přivolení k manželství buď občanského nebo církevního. Podle čl. 13 ústavy církve československé (výnos ministerstva školství a národní osvěty ze dne 15. října 1921 čís. 87.471 odst. 2) nikdo nesmí býti jmenován farářem nebo pomocným duchovním správcem, kdo mimo požadavky stanovené předpisy církevními, nemá vlastností předepsaných zákony státními. Při ustanovování duchovních jest dbáti podmínek §§ 10 a 11 zák. ze dne 20. května 1874 čís. 68 ř. zák. Paragraf 10 tohoto zákona ustanovuje, že duchovním správcem v náboženské obci ustanoven býti může jen občan československý, který kromě ostatních náležitostí prokázal obecné vzdělání alespoň tím, že dokonal studia gymnasiální, což platí samozřejmě i pro pomocné duchovní správce. Tato podmínka u pomocného duchovního správce Richarda Z-a splněna není a proto nejsou manželství, u nichž slavnostní přivolení k manželství byla učiněna před tímto duchovním správcem ve smyslu výše cit. ustanovení platnými, a jedním z nich je právě manželství, o něž tu jde. Poněvadž strany uzavíraly manželství v dobré víře, že tak činí před duchovním vyhovujícím zákonným před-

pisům, nelze jim přiřítati vinu na neplatnosti manželství. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Nesprávné právní posouzení věci spatřuje odvolatelka v tom, že soud první stolice: 1. se dovolal zrušeného § 75 obč. zák., 2. že řízení provedeno z úřadu bez návrhu oprávněného žalobce; překážka prý dále netrvá, ježto manžel zatím zemřel. Nebylo důvodu k postupu z úřadu, ano tu nebylo důvodu z příčin veřejnoprávních; řízení jest proto i zmatečné. 3. Dále nesprávně posoudil právně věc soud první stolice proto, že kladl důraz na ustanovení zrušeného § 75 obč. zák. o řádném duchovním správci, kdežto předpis novely čí. 320/19 mluví již jen o »příslušném« správci duchovním a tím jest každý, kdo jest církví k tomu ustanoven. Zejména u pouhého zástupce se nežadá kvalifikace podle § 10 zák. čí. 142/1867 a v souzeném případě byl pomocný duchovní Z. jen zástupcem řádného duchovního správce, faráře F-a v S. Podle § 99 obč. zák. platí prý domněnka vždy pro platnost manželství. Odvolání nelze přiznati oprávnění. Odvolatelka neprávem zdůrazňuje rozdíl mezi řádným duchovním správcem podle § 75 obč. zák. a příslušným duchovním správcem podle § 12 zák. čí. 320/1919. Příslušným správcem podle § 12 cit. zák. jest ten, kdo podle platných předpisů byl na dotyčné místo ustanoven. A tu neprávem tvrdí odvolatelka, že stačí jen církevní ustanovení. Podle ústavy církve československé, schválené vyhláškou min. školství a národní osvěty dne 15. září 1920 čí. 542 sb. z. a n. a výnosu ze dne 15. října 1921 čí. 87.471 nemůže ani schválená církev ustanovití kohokoliv duchovním správcem. Podle čl. 13 zmíněné ústavy vykonává duchovní správu v náboženské obci farář a podle potřeby jeho jménem stálí pomocní duchovní správcové náboženskou obcí schválení, diecesní radou potvrzení a biskupem dosazení. Nikdo nesmí býti jmenován farářem nebo pomocným duchovním správcem, kdo mimo požadavky stanovené předpisy církevními, nemá vlastností předepsaných zákony státními. Při ustanovování duchovního jest vyhověti podmínkám §§ 10 a 11 zák. čí. 68/1874. § 10 cit. zák. vyžaduje výslovně studia gymnasiální, § 11 předchozí oznámení polit. správě. Zprávou zemského úřadu v Brně a zprávou okresního úřadu v F. jest prokázáno, že politické úřady pro nedodržení předpisů § 11 zák. čí. 68 z roku 1874 nepovažují Richarda Z-a za řádně ustanoveného duchovního správce a nebyl tedy ani příslušným duchovním správcem podle § 12 zák. čí. 320 z roku 1919 a nebyl oprávněn přijmouti manželský konsens. Manželství stran vadila překážka podle §§ 8, 12 odst. (3) zák. čí. 320/1919. Provedeným šetřením jest dále zjištěno, že Richard Z. jednal ve své vlastní funkci a nikoli jako pouhý delegát řádně ustanoveného faráře v S.; tím padají i vývody odvolání o zástupci.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Z moci úřední podle §§ 28, 8 a 12 odst. (3) zákona z 22. května 1919 čí. 320 sb. z. a n. bylo vyšetřeno a zjištěno, že Inocenc Č. a Marie rozená Ř-ová byli dne 8. října 1927 oddáni v K. Richardem Z-em podle obřadu církve československé, a že oddávající Richard Z. nemá podmí-

nek, které podle ústavy církve československé (výnos ministerstva školství a národní osvěty ze dne 15. října 1921 čís. 87.471 Věstník téhož ministerstva z r. 1921 str. 553 čís. 149) činily by ho způsobilým, aby byl jmenován farářem nebo pomocným duchovním správcem (čl. 13 odst. 2). Proto nelze Richarda Z-a pokládati za příslušného duchovního správce ve smyslu § 12 zák. čís. 320/19 a sňatek před ním uzavřený jest neplatný podle § 1 téhož zákona. Není správný právní názor dovolatelky, že za příslušného duchovního správce jest pokládati každého, koho církev k tomu ustanovila, neboť církev československá jest vázána svou ústavou, nemůže proto s právní platností porušovati předpisy této své ústavy a byly-li tyto předpisy porušeny, není tu právního podkladu, aby stát toto porušení musil uznati. Nelze také důvodně tvrditi, že jde o pouhý předpis policejní, neboť pro takový názor není důvodu, naopak proti němu svědčí ustanovení zákona čís. 320/19 i ústava církve československé. Rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 5361, na něž dovolatelka se odvolává, nehodí se na souzený případ, neboť tam šlo o věc zcela jinou, rozhodnutí toto ze dne 13. října 1925 bylo vydáno před platností zákona z 15. října 1925 čís. 219 sb. z. a n., na jehož výslovná ustanovení §§ 1 a 7 jest poukázati. Zde nejde o případ v onom rozhodnutí a v zákoně čís. 219/25 uvedený, nýbrž o osobní náležitosti oddávajícího »příslušného duchovního správce«. Podle čl. 13 odst. 2 ústavy církve československé nikdo nesmí býti jmenován farářem nebo pomocným duchovním správcem, kdo mimo požadavky, stanovené předpisy církevními, nemá vlastností předepsaných zákony státními. Při ustanovování duchovních jest vyhověti podmínkám §§ 10 a 11 zákona ze dne 20. května 1874 čís. 68 ř. zák. Podle odstavce (3) téhož článku biskup nesmí posvětit nikoho na kněze, kdo nemá vlastností, žádaných předpisy církevními k důstojnosti duchovního stavu a předepsaných zákony státními pro dosažení úřadu duchovního, a kdo nevykonával zkoušky bohoslovecké. O studiu bohosloveckém a zkouškách jedná čl. 14. Richard Z. nedokonal ani studia gymnasiální (§ 10 zák. čís. 68/1874) a nebyl také oznámen úřadu zemskému jako správce duchovní (§ 11 téhož zákona a čl. 13 odst. 2 ústavy), nesměl býti jmenován ani farářem ani pomocným duchovním správcem a nesměl býti ani vysvěcen na kněze (čl. 13 odst. 3), nebyl proto »příslušným duchovním správcem«. Nemohl však býti ani platně delegován příslušným duchovním správcem k přijímání slavnostně učiněného přivolení k manželství podle § 1 zák. čís. 320/19, neboť ani ústava církve československé ani žádný státní zákon nezná delegaci, kterou mohla by býti pověřena osoba nemající způsobilosti státi se farářem nebo pomocným duchovním správcem, která také nesměla býti vysvěcena na kněze, k přijímání prohlášení manželského, jež jest právní podmínkou platnosti manželství. Jest proto nesprávný právní názor dovolatelky, že delegovaný duchovní nemusí míti kvalifikaci předepsanou § 10 zákona čís. 142/1867 (správně čís. 68/1874) pro řádného duchovního správce, a jest nerozhodno, zda vystupoval Richard Z. ve vlastní funkci, a jako delegát řádně ustanoveného faráře v S. Vytýkaný v tomto směru rozpor se spisy (§ 503 čís. 3 c. ř. s.) není proto v podstatné části rozsudku, ano jest nerozhodné, zda oddával Richard Z. manžely ve vlastní funkci či jako delegát faráře v S., a když v obou případech sňatek ten jest po-

važovati za neplatný podle §§ 1 a 12 odst. (3) zák. čís. 320/19. I když se přihlíží k ustanovení § 99 obč. zák., jest uznati, že není tu podmínka k platnosti manželství podle §§ 1 a 12 odst. (3) zák. čís. 320/19 předepsaná a že proto manželství, o něž tu jde, jest neplatné.

Čís. 13310.

Pensijní pojištění.

Zaměstnanec nemůže se domáhati na zaměstnavateli náhrady škody proto, že ho odhlásil z pensijního pojištění, nepodléhal-li v době odhlášení pensijní povinnosti, ani proto, že ho o odhlášení neuvědomil.

Připojištění podle čl. IV. zákona ze dne 5. února 1920, čís. 89 sb. z. a n., nezakládá o sobě vstup do pojištění podle zákona ze dne 21. února 1929, čís. 26 sb. z. a n., nýbrž připojištěný, podléhal-li pojištění podle zákona čís. 26/1929 sb. z. a n., musil, aby se stal pojištěncem po rozumu tohoto zákona, býti přihlášen.

(Rozh. ze dne 22. února 1934, Rv II 48/34.)

Žalobce domáhal se na svém bývalém zaměstnavateli placení důchodu z důvodu náhrady škody. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Dovolatel se domáhá na žalovaném, svém bývalém zaměstnavateli, u něhož sloužil do 15. května 1930 jako hajný, z důvodu náhrady škody placení pojistného důchodu podle zákona ze dne 21. února 1929, čís. 26 sb. z. a n. Pensijní ústav neuznal totiž dovolatelův nárok na důchod a dovolatel klade ztrátu důchodu u pensijního ústavu za vinu žalovanému. Jako vinu žalovaného uplatňoval dovolatel v první stolici, že ho žalovaný, přihlásiv ho původně k pojištění, v roce 1924 z pojištění odhlásil a že ho o odhlášení neuvědomil, čímž způsobil, že dovolatel v připojištění (čl. IV zákona ze dne 5. února 1920 čís. 89 sb. z. a n.) nepokračoval. Teprve v opravném řízení jako další zavinění žalovaného dovolatel uvedl, že ho žalovaný po účinnosti zákona čís. 26/1929 k pensijnímu pojištění nepřihlásil. Pokud jde o toto teprve v opravném řízení uplatňované zavinění, nelze k němu přihlížeti a se jím zabývat, protože novoty nejsou v odvolání a dovolání (§§ 482, 504 čřs.) přípustné. Pokud dovolatel opřel svůj nárok o to, že ho žalovaný v roce 1924 z pojištění odhlásil, není dovolatelův nárok opodstatněn. Jako hajný až do účinnosti zákona čís. 89/1920 dovolatel pensijní povinnosti nepodléhal. Teprve tímto zákonem vstoupili hajní do pensijní pojistné povinnosti, avšak jen ti (§ 2 čís. 1 zák. čís. 89/1920), kdo nepřestoupili 55 roků svého věku. Dovolatel byl přes 55 let stár a byl proto z pojistné povinnosti podle zákona čís. 89/1920 vyňat. Nepodléhal tudíž dovolatel ani po dobu platnosti uvedeného zákona, to jest až do 1. ledna 1929 pojistné povinnosti. Jeho přihlášení nemělo pro něho účinku, nanejmé nezakládalo pro něho žádný pojistný nárok podle pensijního zákona a byla věc po zákonu tak, jako by přihlášen nebyl. Přihláška do-